

Convenció sobre els Drets de l'Infant

— resumida —

Nacions Unides, el 20 de novembre de 1989

Context: La Convenció sobre els Drets dels Infants, de les Nacions unides, es va adoptar el 1989. A finals de 1997 havia estat ratificada per tots els països, excepte Somàlia i els Estats Units, tot i que alguns països han formulat reserves als articles 37 i 40 (que tracten específicament de la justícia de menors). La Convenció considera infant tot individu menor de 18 anys, llevat que, en virtut de la llei que li sigui aplicada, hagi assolit abans la majoria d'edat (article 1). La Declaració Universal dels Drets Humans de 1948 ja proclamava que els infants tenen dret a "atenció i assistència especials"; la Convenció referma aquest principi i disposa de quina manera es poden i s'han de protegir els drets de tots els infants. És de caràcter vinculant per als estats que l'han signada.

Part 1

Article 1

Un infant és l'ésser humà fins als divuit anys, llevat que la legislació nacional acordi la majoria abans d'aquesta edat.

Article 2

Tots els drets enunciats en la Convenció han de ser atorgats a tot infant sense excepció; l'Estat té l'obligació de protegir l'infant contra qualsevol mena de discriminació.

Article 3

Tota mesura, de caràcter judicial o administratiu, que s'adopti respecte a un infant, s'ha de recolzar en el seu propi interès.

Article 4

L'Estat té l'obligació d'assegurar l'exercici dels drets reconeguts en la Convenció.

Article 5

L'Estat té l'obligació de respectar els drets i fer complir els deures d'aquells que legalment són responsables de l'infant, per tal que l'infant pugui exercir els drets reconeguts en aquesta Convenció.

Article 6

L'infant té el dret intrínsec a la vida i l'obligació de l'Estat és assegurar la seva supervivència i desenvolupament.

Article 7

L'infant té dret a un nom des del seu naixement i a adquirir una nacionalitat, de manera que mai no resulti un apàtrida; també té dret a conèixer els seus pares i a ser atès per ells.

Article 8

L'Estat té l'obligació de protegir i, si s'escau, restablir els aspectes fonamentals de la identitat d'un infant: nacionalitat, nom i relacions familiars.

Article 9

L'Estat té l'obligació de vetllar perquè l'infant no sigui separat dels seus pares contra la voluntat d'aquests, excepte si es tracta d'una mesura de l'autoritat competent que, tenint en compte l'interès superior de l'infant, determini el contrari. L'infant té dret a mantenir el contacte amb el pare o la mare quan estigui separat de l'un, de l'altre o de tots dos.

Article 10

L'infant i els seus pares tenen dret a sortir de qualsevol país o d'entrar-hi perquè la família es pugui reunir o per al manteniment de les relacions entre l'infant i els seus pares.

Article 11

L'Estat té l'obligació, mitjançant acords bilaterals, de lluitar contra les retencions d'infants a l'estranger i els trasllats il·lícits a altres països.

Article 12

L'infant té dret, així que tingui un judici propi, a expressar la seva opinió en tot allò que l'afecta i a veure com aquesta opinió és atesa.

Article 13

L'infant té dret a la llibertat d'expressió i a buscar, rebre i difondre informacions i idees pels mitjans que triï només amb les limitacions que la llei prevegi.

Article 14

L'Estat té l'obligació de respectar el dret de l'infant a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; i de respectar els drets i els deures dels seus pares per guiar-lo en l'exercici dels seus drets d'acord amb l'evolució de les seves facultats.

Article 15

L'infant té dret a la llibertat d'associació i a celebrar reunions pacífiques amb la condició que els drets dels altres siguin respectats.

Article 16

L'infant té dret a no ser objecte d'intromissions en la seva vida privada; té dret a la família, al domicili i a la correspondència, i no ha de ser objecte d'atacs il·legals pel que fa a la seva honra i la seva reputació.

Article 17

L'infant ha de poder accedir a informació procedent de diversos fons nacionals i internacionals, especialment la que tèn per finalitat promoure el seu benestar social, espiritual i moral, i la seva salut física i mental; els Estats han de posar els mitjans per tal que això sigui possible.

Article 18

L'Estat ha d'assegurar el reconeixement del principi que el pare i la mare tenen responsabilitats comunes en l'educació i el desenvolupament de l'infant; són els primers responsables de l'infant i la seva preocupació fonamental ha de ser el seu òptim desenvolupament.

Article 19

L'Estat té l'obligació de protegir l'infant contra tota mena de maltractaments, abusos i explotacions; de tipus físic, mental o sexual.

Article 20

L'infant privat temporalment o permanentment del seu entorn familiar, així com aquell que se l'ha de separar en funció del seu interès primordial, té dret a la protecció i a l'ajuda especials de l'Estat.

Article 21

Els Estats que reconeixen o permeten l'adopció han d'assegurar que la consideració principal sigui l'interès primordial de l'Infant.

Article 22

D'acord amb la llei i els procediments internacionals els Estats tenen l'obligació de considerar la sol·licitud de l'estatut de refugiat de qualsevol infant i d'ajudar-lo a reunir-se amb la seva família.

Article 23

Els infants disminuïts tenen dret a gaudir d'atencions específiques i d'una educació i una capacitat adequades a fi d'aconseguir la seva integració social i el seu màxim desenvolupament individual, tant cultural com com espiritual.

Article 24

L'infant té dret al nivell més alt de salut i a l'accés als serveis mèdics; i l'Estat té l'obligació d'assegurar les atencions primàries preventives, l'atenció sanitària per a les futures mares, la reducció de la mortalitat infantil, l'educació sanitària i l'abolició de les practiques tradicionals perjudicials per a la salut dels infants.

Article 25

L'infant en règim d'internament o acolliment familiar té dret a una revisió periòdica del tractament que rep i de totes les altres circumstàncies rellevants pel que fa a la seva situació.

Article 26

L'infant té dret a beneficiar-se de la seguretat social i de les prestacions socials.

Article 27

L'infant té dret a un nivell de vida adequat al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social; els pares són els primers responsables, però si ells no poden l'Estat els ha d'ajudar, principalment pel que fa a la nutrició, el vestit i l'habitatge.

Article 28

L'infant té dret a l'educació i l'Estat té l'obligació de proporcionar educació primària obligatòria i gratuïta, de fer que l'ensenyament superior sigui accessible a tots, i de vetllar perquè la disciplina escolar es fomenti en el respecte i la dignitat de l'infant.

Article 29

L'educació ha d'afavorir el desenvolupament de la personalitat i les aptituds de l'infant; ha d'inculcar el respecte dels drets humans, el respecte dels seus pares, de la seva pròpia identitat cultural, del seu idioma i valors, com també els valors culturals dels altres països; ha de preparar l'infant per assumir una vida responsable en societat i en el respecte al medi natural.

Article 30

Als Estats on hi hagi minories ètniques, religioses o lingüístiques, l'infant que pertanyi a alguna d'aquestes minories té dret a gaudir de la seva pròpia cultura, a practicar la seva religió i a utilitzar la seva pròpia llengua.

Article 31

L'infant té dret al descans, al lleure, al joc i a la participació en activitats culturals i artístiques.

Article 32

L'infant té dret a ser protegit contra l'explotació econòmica i contra tota feina que posi en perill la seva salut, la seva educació o el seu desenvolupament integral, i l'Estat té l'obligació d'establir edats mínimes per començar a treballar i d'especificar les condicions laborals.

Article 33

L'infant té dret a ser protegit contra el consum il·lícit d'estupefaents i substàncies psicotròpiques, i contra la seva utilització en la producció i distribució d'aquestes substàncies.

Article 34

L'infant té dret a ser protegit per l'Estat de qualsevol tipus d'explotació o abús sexual.

Article 35

Els Estats han de posar tots els mitjans necessaris per impedir el segrest, la venda o el tràfic d'infants.

Article 36

Els Estats han de protegir l'infant contra tota altra mena d'explotació que pugui perjudicar qualsevol aspecte del seu benestar.

Article 37

L'Estat té l'obligació de vetllar perquè cap infant no sigui sotmès a tortures ni a penes o tractes cruels. No es pot imposar la pena capital ni la presó perpètua a cap infant. No pot ser privat de la seva llibertat d'una manera arbitrària, i aquesta mesura es considerarà com a l'última aplicable. Si és privat de llibertat serà tractat amb humanitat i respecte, i sempre d'acord amb les necessitats de la seva edat; estarà separat dels adults i podrà mantenir contactes amb la seva família i tindrà dret a una assistència legal i de qualsevol altre tipus que sigui adequada.

Article 38

L'Estat té l'obligació de respectar el dret internacional humanitari i el principi que cap infant de menys de quinze anys no ha de participar directament en les hostilitats ni ha de ser reclutat per les forces armades, i que tot infant afectat per un conflicte armat ha de poder gaudir de protecció i atencions.

Article 39

L'Estat té l'obligació d'adoptar mesures per tal d'assegurar la recuperació física i psicològica i la reintegració social dels infants que hagin estat víctimes d'abusos, negligències, explotacions o tortures.

Article 40

L'Estat té l'obligació de reconèixer el dret que té l'infant que ha infringit la llei penal de ser tractat d'acord amb la seva dignitat i que es tingui en compte l'edat que té. També ha de garantir la no retroactivitat de les lleis, tant nacionals com internacionals. A l'infant se li asseguraran, com a garanties, la presumpció d'innocència, el dret a ser informat puntualment dels càrrecs que se li imputen, a disposar d'assistència jurídica, que la seva causa sigui dirimida sense retard, que no se l'obligui a declarar-se culpable, que totes les decisions i mesures aplicades siguin sotmeses a un òrgan judicial superior. Té dret a disposar de l'assistència gratuïta d'un intèrpret, si és el cas, i que es respecti plenament la seva vida privada al llarg del procés. Així mateix es promourà l'establiment d'instàncies i de legislació específiques i la implantació d'una edat mínima de responsabilitat penal. D'altra banda, es procurarà que les mesures es puguin adoptar sense haver de recórrer a procediments judicials i es buscaran totes les alternatives possibles per evitar l'internament en institucions.

Article 41

Cap article d'aquesta Convenció no afectarà cap llei d'un Estat quan aquesta llei sigui millor de cara a la realització dels drets de l'infant.

Part 2 Articles 42 al 45

Tracten del compromís dels estats de difondre la Convenció i de la creació del Comitè dels Drets de l'Infant, encarregat de promoure l'aplicació efectiva de la Convenció i de fomentar la cooperació internacional en tot allò que la Convenció propugna.

Part 3 Articles 46 al 54

Tracten de la ratificació de la Convenció, entrada en vigor, esmenes i reserves fetes al signar-la o adherir-s'hi per part dels Estats.

La base d'aquest resum de la Convenció és una versió elaborada i publicada pel Consell de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona. Ha estat completat, pel que fa a alguns articles que hi faltaven, pel Grup d'Educció d'Amnistia Internacional Catalunya.